

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI JÄTTEISTÄ ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Jätteistä annettuun valtioneuvoston asetukseen (978/2021) ehdotetaan tehtäväksi jätelain muutoksesta (494/2022) johtuvat tarpeelliset muutokset.

Asetuksessa säädettäisiin tiedoista, joita Suomen ulkopuolelle sijoittautuneiden jätteen kuljettajien ja jätteen välittäjien tulisi toimittaa viranomaiselle hakiessaan hyväksymistä jätehuoltorekisteriin tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa tehdyn vastaavan hyväksynnän tai rekisteröinnin vastavuoroista tunnustamista. Myös Suomeen sijoittautuneita toiminnanharjoittajia koskevia tietovaatimuksia päivitetäisiin vastaamaan jätelain muutoksia. Asetuksessa täsmennettäisiin, mitä tietoja siirtoasiakirjoista olisi toimitettava viranomaisen rekisteriin. Siirtoasiakirjoihin merkittäviin tietoihin lisättäisiin saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksia koskevat tiedot. Jätteen keräystoiminnasta tehtävän ilmoituksen tietoja päivitetäisiin ja säädettäisiin siitä, mitä tietoja viranomaisen tulisi merkitä jätteen keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin.

PERUSTELUT**1 Asian tausta**

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 46/2022 vp) annettiin eduskunnalle 13.4.2022. Eduskunta hyväksyi lakimuutoksen 7.6.2022 ympäristövaliokunnan mietinnön mukaisena (YmVM 3/2022 vp) ja se vahvistettiin 22.6.2022 (*jäljempänä* jätelain muutos). Jätelain muutoksessa muutettiin jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksiä. Velvollisuus hakea hyväksymistä jätehuoltorekisteriin kohdistettiin myös Suomen ulkopuolelle sijoittautuneeseen jätteen kuljettajaan ja välittäjään, jonka toiminta ulottuu Suomeen. Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle sijoittautuneet jätteen kuljettajat, jotka on rekisteröity sijoittautumisensa vastaavaan rekisteriin, voidaan hyväksyä vastavuoroisuuden perusteella.

Jätelain muutoksella perustettiin uusi rekisteri jätteiden siirtoasiakirjojen tiedoista. Rekisterillä pantiin osaltaan täytäntöön EU:n lainsäädännön vaatimuksia vaarallisen jätteen ja pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävän jätteen jäljitettävyydestä ja valvonnasta.

Jätteistä annettuun valtioneuvoston asetukseen (*jäljempänä jäteasetus*) tehtäisiin jätelain muutoksesta johtuvat tarpeelliset muutokset.

2 Nykytila

Jäteasetus annettiin 18.11.2021. Asetus uudistettiin kokonaisuudessaan ja sillä pantiin osaltaan täytäntöön EU:n jätesäädöspaketti (HE 40/2021 vp). Jäteasetusta uudistettaessa 6 luvun säännökset, jotka koskevat hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyitä, säilyivät pääosin muuttamattomina. Nämä säännökset olisi tarpeen päivittää vastaamaan jätelain muutoksia.

Jäteasetuksen 40 §:ssä säädetään, mitä tietoja siirtoasiakirjaan merkitään. Säännökseen olisi tarpeen täsmentää, mitkä asiakirjan tiedoista tulisi toimittaa jätelaissa säädettyyn uuteen rekisteriin.

Kunnan jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta. Tähän tehtävään kuuluu seurata, että kiinteistöjen jätevesijärjestelmien saostussäiliöt, pienpuhdistamot, umpisäiliöt ja muut tilat, joihin jätevesilietettä kertyy, tyhjennetään kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Tehtävää varten jätehuoltoviranomainen tarvitsee tietoa siitä, minkä tyyppisestä lietesäiliöstä liete on peräisin ja sisältääkö liete käymäläjätevesiä vai harmaita jätevesiä. Voimassa oleva jäteasetus ei kata kaikkia kunnan jätehuoltoviranomaisen tarvitsemia tietotarpeita. Asetuksessa olisi siksi tarpeen määritellä nykyistä tarkemmin lietteiden kuljetuksia koskevat tiedot.

Jäteasetuksen 45–47 § sisältää säännökset siitä, mitä tietoja jätteen kuljettajan ja jätteen välittäjän on annettava hakiessaan hyväksyntää jätehuoltorekisteriin ja mitä tietoja hyväksymisen johdosta annettavan päätöksen ja jätehuoltorekisteriotteen tulee sisältää. Voimassa oleva jäteasetus ei sisällä sääntelyä siitä, mitä tietoja Suomen ulkopuolelle sijoittautuneiden jätteen kuljettajien ja jätteen välittäjien tulisi toimittaa viranomaiselle niiden hakiessa hyväksyntää jätehuoltorekisteriin tai vastavuoroista tunnustamista koskevaa merkintää. Sääntelyä olisi tarpeen täsmentää tältä osin vastaamaan jätelain muutosta. Säännöksiin tulisi tehdä myös muita pieniä täsmennyksiä jätelain muutoksesta johtuen.

Jätelain 100 §:n mukaan sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammattimaista keräystä, on tehtävä ilmoitus jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Jäteasetuksen 48 §:ssä säädetään, mitä tietoja jätteen keräystoimintaa koskevassa ilmoituksessa on annettava. Jätelain 142 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen huolehtii siitä, että jätehuoltorekisteriin merkitään sille rekisteriin merkitsemistä varten ilmoitetut olennaiset tiedot. Jätelaissa tai jäteasetuksessa ei kuitenkaan säädetä siitä, mitä tietoja jätteen keräystoiminnasta tulisi viedä jätehuoltorekisteriin. Tietojen merkitsemisessä jätehuoltorekisteriin on ollut puutteita ja asetuksessa olisi tarkoitus täsmentää, mitkä tiedot rekisteriin olisi merkittävä. Jätteen keräystoimintaa koskevasta sääntelystä lähetettiin vuoden 2022 alussa epävirallinen kysely Kuntaliiton kautta kunnallisille ympäristönsuojeluviranomaisille. Näiltä kysyttiin muutostarpeita jäteasetuksen 48 §:ään ja ehdotusta siitä, mitä tietoja jätteen keräystoiminnasta tulisi merkitä rekisteriin. Kuntaliitolta saadut vastaukset on otettu huomioon asetuksen valmistelussa.

3 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Jätelain mukaan jätteen haltijan ja kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettajan on ennen jätteen siirron aloitusta laadittava siirtoasiakirja tiettyjen jätteiden kuljetuksesta. Jätelain 121 b §:n mukaan siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava viranomaisen ylläpitämään rekisteriin siirtoasiakirjoista. Asetuksessa täsmennettäisiin, mitkä tiedot rekisteriin tulisi toimittaa. Rekisteriin tulisi toimittaa muut siirtoasiakirjan tiedot kuin siirtoon osallistuneiden osapuolten allekirjoitukset ja sähköiset vahvistukset. Asetukseen lisättävällä säännöksellä on tarkoitus helpottaa tietojen toimittamista sulkemalla tietojen toimittamisen ulkopuolelle allekirjoitukset, koska niiden toimittaminen rekisteriin voi olla teknisesti vaikeampi toteuttaa.

Jätelain 39 § velvoittaa jätteen kuljettajaa antamaan kunnan jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu lain 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti. Pykälää muutettiin jätelain muutoksessa siten, että velvollisuus toimittaa tietoja kunnan jätehuoltoviranomaiselle ei koske saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta koskevia tietoja, jos jätteen kuljettaja on toimittanut tiedot siirtoasiakirjojen tiedoista koostuvaan rekisteriin. Säännös tulee voimaan 1.1.2023.

Asetuksen siirtoasiakirjaa koskevaan säännökseen lisättäisiin lietteiden kuljetusta koskevat tiedot, jotta kunnan jätehuoltoviranomainen saisi tarpeelliset tiedot voidakseen seurata kiinteistön haltijan järjestämää saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta. Muutos vähentäisi jätteen kuljettajien työtä, kun niiden ei tarvitsisi toimittaa lietetietoja erikseen sekä siirtoasiakirjarekisteriin että kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksista on joka tapauksessa pidettävä siirtoasiakirjaa jätelain 121 §:n nojalla. Kunnan jätehuoltoviranomainen voi kuitenkin edellyttää kuljettajaa toimittamaan tiivistelmätietoja vuoden 2022 jälkeen, mikäli siirtoasiakirjatietoja koskevasta rekisteristä tarvittavia tietoja ei saada vaaditussa muodossa. Jätteen kuljettajien tulisi lisäksi edelleen toimittaa muusta kiinteistöittäisestä jätteen kuljetuksesta kuin lietekuljetuksista tiedot 39 §:n mukaisesti kunnan jätehuoltoviranomaiselle.

Vastaavasti muutos helpottaisi kunnan jätehuoltoviranomaisen työtä, kun se saisi tiedot uudesta rekisteristä. Jätehuoltoviranomaisen olisi mahdollista tarkastella saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusta koskevia tietoja rekisterissä katseluyhteyden avulla, suodattaa tietoja useiden hakukriteerien avulla ja ladata tarvitsemansa tiedot sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Tiedot olisi mahdollista saada myös sähköisesti teknisen rajapinnan avulla. Rajapinnan hyödyntäminen tarkoittaisi kuitenkin sitä, että kunnan jätehuoltoviranomaisen olisi kehitettävä ylläpitämäänsä jätteen kuljetustietoja koskevaa rekisteriä, jotta viranomaisen saamat lietekuljetustiedot olisi mahdollista siirtää siirtoasiakirjarekisteristä kuljetusrekisteriin.

Jäteasetuksen liitteessä 5 määriteltäisiin tarkemmin lietekuljetuksia koskevat tiedot, jotka olisi annettava kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta lietettä on noudettu. Liitteeseen lisättäisiin lietesäiliöiden tyypit. Tieto lietesäiliön tyypistä täsmentäisi tietoa lietteestä, josta muutoin annettaisiin vain epätarkka jätenimike (20 03 04 sakokaivolietteet) ja vapaamuotoinen kuvaus. Jätehuoltoviranomaisella voi olla erilaisia jätehuoltomääräyksiä eri laatuille lietteille, joten muutos parantaisi kunnan jätehuoltoviranomaisten tiedonsaantia lietteiden kuljetuksista ja mahdollisuuksia tarvittavaan seurantaan.

Jätehuoltorekisteriä ja jätteen keräystä koskeviin pykäliin (45 §, 45 a § ja 46–48 §) tehtäisiin jätelain muutoksesta johtuvat lisäykset ja täsmennykset. Asetuksessa säädettäisiin, mitä tietoja Suomen ulkopuolelle sijoittautuneiden toiminnanharjoittajien olisi toimitettava viranomaiselle niiden hakiessa hyväksyntää jätehuoltorekisteriin tai toisessa Euroopan talousalueen valtiossa tehdyn vastaavan hyväksynnän tai rekisteröinnin vastavuoroista tunnustamista. Asetusmuutos selkeyttää toiminnanharjoittajien osalta näihin kohdistuvia tietotarpeita. Myös Suomeen sijoittautuneita toiminnanharjoittajia koskevia tietovaatimuksia päivitetäisiin vastaamaan jätelain muutoksia.

Ehdotetut asetusmuutokset annettaisiin jätelain 39 §:n, 94 §:n, 95 a §:n, 96 §:n, 98 §:n, 100 §:n, 121 §:n, 121 b §:n ja 142 §:n valtuussäännösten nojalla.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä. Luonnos valtioneuvoston asetuksesta jäteasetuksen muuttamiseksi oli lausunnoilla 10.5.–3.6.2022. Lausuntoja saatiin yhteensä 27, minkä lisäksi 6 tahoja ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa. Lausunnot antoivat maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjoismaan ELY-keskus, Lapin ELY-keskus, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES), Uudenmaan jätelautakunta, Lahden seudun jätehuoltoviranomainen, Lakeuden EKO – jätehuoltoviranomainen, Tampereen kaupunki, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Mikkelin seudun ympäristöpalvelut, jätelautakunta Kolmenkierto, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima ry (KIVO), Suomen luonnonsuojeluliitto, Business Finland, Rakennusteollisuus ry, Ympäristöteollisuus ja –palvelut ry (YTP), Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK), Matkailu- ja Ravintolapalvelut ry (MaRa), Lassila & Tikanoja Oyj ja Recser Oy.

Lausuntopyyntö ja siitä annetut lausunnot ovat saatavilla Lausuntopalvelu.fi – verkkopalvelusta¹. Lausuntokooste on julkaistu hankeikkunassa².

Siirtoasiakirjaa ja lietekuljetuksia koskevat muutokset

Lausuntopalautteessa kommentoitiin eniten siirtoasiakirjaan merkittäviä tietoja (40 §), kunnan jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettavia tietoja (42 §) ja liitettä 5. Muutoksia pidettiin pääosin kannatettavina ja hyvinä. Niiden katsottiin vähentävän kunnan jätehuoltoviranomaisten ja jätteen kuljettajien hallinnollista taakkaa sekä parantavan rekistereissä olevan tiedon ajantasaisuutta.

Useassa lausunnossa katsottiin asetusehdotuksen jättävän epäselväksi, kuka valvoo ja miten, että lietteen kuljettaja tosiasiallisesti toimittaa siirtoasiakirjan tiedot asianmukaisesti siirtoasiakirjarekisteriin. Lausuntojen mukaan tämä vaatii vielä täsmentämistä. Osa lausunnonantajista piti tärkeänä, että lietteen kuljettajat ovat vastuullisia antamiensa tietojensa oikeellisuudesta ja annetut tiedot tulee olla varmennettavissa esimerkiksi kiinteistötunnuksen kautta. Osassa lausunnoista esitettiin, että siirtoasiakirjarekisteriin tulisi merkitä tiedot pelkän rakennustunnuksen avulla, koska se on kiinteistötunnusta yksilöivämpi. Parissa lausunnossa myös pidettiin tärkeänä, että saostus- ja umpisäiliölietteen osalta osoitetiedon ilmoittaminen olisi pakollista.

Lisäksi monet kunnan jätehuoltoviranomaiset totesivat, että asetusehdotus jättää epäselväksi jätelain 143 §:n mukaisen jätteenkuljetusrekisterin ja siirtoasiakirjarekisterin välisen suhteen. Lausunnoissa katsottiin, että rekisterien välinen tiedonsaanti on turvattava. Lausujat ehdottivat, että näiden rekisterien tietosisällöt tulee olla kattavat ja yhdenmukaiset, jotta osittain päällekkäiset raportointivelvollisuudet voidaan poistaa. Tähän liittyen osa lausujista esitti, että raportoinnin tulee tapahtua vain siirtoasiakirjarekisterin kautta, jotta vältetään päällekkäisyydeltä ja totesi, että uudesta siirtoasiakirjarekisteristä tulee tässä tilanteessa löytyä vastaavat tiedot kuin jätteen kuljetusrekisteristä.

Muutamissa lausunnoissa esitettiin, että jätehuoltoviranomaisella tulee olla katseluoikeutta laajemmat oikeudet saada tietoja siirtoasiakirjarekisteristä ja tarvittavat tiedot tulee olla löydettävissä hakutoiminnolla. Tiedonsaannin turvaamiseksi ehdotettiin rajapintaa rekisterien välille. Lisäksi tarvittavat tiedot tulee olla ladattavissa cvs-tiedostona tai vastaavana tiedostotyyppinä. Epäselvyyttä liittyi lausunnonantajien mukaan myös siihen, poistuuko jätelain 39 §:n mukainen velvollisuus toimittaa vuosittainen tiivistelmä kiinteistöltä kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista. Osa lausujista toivoi, että pelkkä siirtoasiakirjarekisteriin ilmoittaminen riittää ja jätelain 39 §:n mukainen velvoite poistuisi. Osa toivoi, että jätehuoltoviranomaisella säilyy mahdollisuus pyytää vuosittaiset tiivistelmät suoraan kuljetusyritykseltä.

Parissa lausunnossa esitettiin, että eri lietesäiliötyypit tulee tarkemmin yksilöidä jäteasetuksen jäteluettelon nimikkeillä, ja käymäläjätevedet ja harmaat jätevedet tulee erotella toisistaan asetuksen tasolla. Lausunnoissa katsottiin, että näiden merkintätapojen tulee olla määrämuotoisia, jotta tiedon siirtäminen jätteenkuljetusrekisteriin on sujuvaa ja tieto on helposti yksilöitävissä. Osassa lausunnoista kysyttiin, ilmoitetaanko lietteen määrä massana (t) vai tilavuutena (m³). Myös siirtymäajasta lausuttiin. Yhdessä lausunnossa esitettiin, että siirtoasiakirjan sisältömuutoksen, joka koskee lietekuljetuksia, siirtymäaikaa tulisi pidentää vuodella ja muutosten tulisi tulla voimaan vasta 1.1.2024.

¹ <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=3dee9583-2f02-41b6-ac20-103cc8f85faa>

² <https://hankeikkuna.vnv.fi/app#/lainsaadanto/87433/kuvaukset>

Lausuntopalautteen johdosta asetuksen 40 §:ään lisättiin pakolliseksi tiedoksi saostus- ja umpisäiliölietteen osalta kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä kiinteistön osoite, jotta siirtoasiakirjojen tiedot sisältävään rekisteriin saadaan kunnan jätehuoltoviranomaisen tarvitsemat välttämättömät tiedot lietteiden kuljetuksista. Tieto lietekuljetuksen määrästä on mahdollista antaa massana tai tilavuutena, eikä tähän ehdoteta muutoksia. Perusteluihin täydennettiin tietoja eri tavoista, jolla viranomaiset voisivat saada tietoja siirtoasiakirjarekisteristä. Jätelain muutoksesta annetussa hallituksen esityksessä 46/2022 vp, jolla perustettiin uusi rekisteri, on kerrottu, miten tietojen toimittamisen valvonta jakautuu eri viranomaisten kesken, eikä perusteluja siksi ollut tarpeellista lisätä asetuksen perustelumuistioon. Siirtymäaika jätelain 39 §:n muutokselle on päätetty jätelain muutoksessa, eikä asetuksella voi muuttaa voimaantuloa. Uusien lietesäiliöiden jätenimikkeiden luomista ei katsottu tarpeelliseksi tässä yhteydessä, sillä ne perustuvat EU:n sääntelyyn. Myös valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa on toimenpide, jonka yhteydessä selvitetään mahdollisuuksia luokitella jäte sen mukaan, mistä toiminnasta jäte on peräisin. Joitakin lausunnoissa esiin nostettuja asioita on lisäksi tarkoitettu selventää siirtoasiakirjavelvollisuutta koskevassa muistiossa.

Jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset

Jätehuoltorekisteriä koskevista muutoksista annettiin vain muutamia lausuntoja. Lausunnonantajat pitivät ehdotettuja muutoksia kannatettavina ja tarpeellisina.

Jätehuoltorekisteriä koskevat lausunnot koskivat lähinnä yksittäisiä asioita. Yhdessä lausunnossa otettiin esiin kysymys, ovatko muiden viranomaisten rekisteritiedot ELY-keskuksen hyödynnettävissä, jotta tarvittavat tiedot saadaan käyttöön, vai pitääkö turvautua maksulliseen kaupparekisteriotteeseen. Yksi lausunnonantajista totesi asetusehdotuksen 45 §:n liittyen, että jätteenkuljettajan jätehuoltorekisteriin hyväksymisen osalta ammattitaitoisuuden arviointi jää epäselväksi. Lausunnossa pidettiin tärkeänä, että kuljettajan ammattitaidon osoittamiseen olisi yhtenäinen tapa, jos osaamisen tasoa halutaan nostaa tai yhdenmukaistaa. Yhdessä lausunnossa esitettiin, että 45 a §:n lisätään vaatimus, että ulkomaisen hakijan tulee esittää kopio omassa maassaan tehdystä hyväksymispäätöksestä jätteen kuljettajaksi tai välittäjäksi. Kahdessa lausunnossa esitettiin, että asetuksesta kävisi suoraan ilmi, että liikennelupavelvollisuus tulisi esittää kaikissa hakemuksissa.

SYKE esitti muutamia täsmennyksiä asetuksen perustelutekstiin koskien välittäjänä toimimista jätteen kansainvälisissä siirroissa.

Annettujen lausuntojen johdosta asetuksen 45 §:ään lisättiin, että Suomeen sijoittautuneen hakijan tulisi ilmoittaa hakemuksessa, vaaditaanko tämän harjoittamaan toimintaan liikennelupaa. Lausuntopalautteen pohjalta asetuksen 45 a §:ään lisättiin, että vastavuoroista tunnustamista varten kuljettajan tulee toimittaa ELY-keskukselle kotipaikkansa toimivaltaisen viranomaisen antama todistus voimassa olevasta rekisteröinnistä. Sen sijaan katsottiin, että ulkomaisen hakijan ei tarvitse esittää kopiota omassa maassaan tehdystä hyväksymispäätöksestä jätteen kuljettajaksi tai välittäjäksi, sillä todistus itsessään on jo osoitus merkinnästä rekisteriin. Asetuksen perusteluihin tehtiin SYKE:n esittämiä täsmennyksiä.

Jätteen keräystoimintaa koskevat muutokset

Jätteen keräystoiminnasta lausui vain Kuntaliitto. Kuntaliitto piti ehdotusta kannatettavana. Se kuitenkin totesi, että asiaan liittyvät lomakkeet laadittaisiin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi keskitetysti joko ympäristöministeriössä ja SYKE:ssä. Se ehdotti myös, että sähköisessä lomakkeessa vaadittaisiin pakollisina kaikkia jäteasetuksen edellyttämiä tietoja. Lisäksi lomakkeiden tulisi olla helposti löydettävissä.

Lausunto ei aiheuttanut muutostarpeita asetukseen.

Muuta

Yhdessä lausunnossa esitettiin, että asetuksen 40 §:n 1 momentin 6 kohtaan lisättäisiin, että jos prosessissa on käsitelty vaarallisia tai vesiin laskettaessa luvanvaraisia aineita tulisi nämä aineet yksilöidä ja tehdä laskelmat, joiden perusteella jäte on luokiteltu. Yhdessä lausunnossa huomautettiin jätehuollon tietovaatimusten lisääntyneen viime vuosina runsaasti viranomaisten tietotarpeiden vuoksi. Lausunnossa pidettiin tärkeänä, että kerättävät tiedot ovat tuotettavissa osana toiminnanharjoittajien normaalia toimintaa ja kohtuullisin kustannuksin ja ovat tarpeellisia valvonnassa.

Lausunnot eivät aiheuttaneet muutostarpeita asetukseen.

5 Säännöskohtaiset perustelut

40 §. *Siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 4 kohta, jossa säädettäisiin, mitä tietoja siirtoasiakirjaan merkittäisiin saostus- ja umpisäiliölietteestä. Lisäyksellä mahdollistettaisiin kunnan jätehuoltoviranomaisen tiedonsaanti tehtäviensä kannalta välttämättömistä tiedoista lietteen kuljetuksesta. Jätelain muutoksessa lain 39 §:ään lisättiin, että velvollisuus toimittaa tietoja kunnan jätehuoltoviranomaiselle ei koske saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta koskevia tietoja, jos jätteen kuljettaja on toimittanut tiedot siirtoasiakirjan tiedoista koostuvaan rekisteriin.

Jotta kunnan jätehuoltoviranomainen voisi käyttää siirtoasiakirjojen tiedoista koostuvaa rekisteriä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusten seurantaan, olisi pykälään lisättävä siitä vielä puuttuvat jäteasetuksen 42 §:ssä säädetty tiedot lietteiden kuljetuksista. Näitä tietoja olisivat saostus- ja umpisäiliölietteen osalta kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot, kiinteistön osoite, lietteen tyhjennyspaikkaa tarkentava kiinteistö- tai rakennustunnus sekä lietteen laatua tarkentava tieto lietesäiliön tyypistä. Jäteasetuksen 42 §:ssä säädetään, että lietteen kuljetuksesta tulisi antaa tiedot säiliön tyhjennyspäivämääristä. Tyhjennyspäivämäärät selviäisivät pykälän 1 momentin 2 kohdan tiedoista eli siirron alkamis- ja päättymispäivämäärästä. Myös liitettä 5 muutettaisiin tarpeellisin osin.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, mitkä siirtoasiakirjan tiedot olisi toimitettava siirtoasiakirjojen tiedoista koostuvaan rekisteriin. Rekisteriin tulisi toimittaa kaikki siirtoasiakirjan tiedot lukuun ottamatta allekirjoituksia ja sähköisiä vahvistuksia. Mikäli jätteen määrätieto tarkentuisi vastaanoton yhteydessä tai pian sen jälkeen, tulisi rekisteriin toimitettavan jätteen määrätiedon vastata tarkentunutta vastaanotetun jätteen määrää. Voimassa olevassa jäteasetuksessa siirtoasiakirjaan merkittäviä tietoja on täydennetty, tarkennettu ja harmonisoitu rekisterin käyttöönottoa varten, jotta siirtoasiakirjojen avulla saataisiin kerättyä tarvittavat tiedot jätedirektiivin 35 artiklan ja POP-asetuksen 7 artiklan seurantavelvoitteen toimeenpanemiseksi, jätedirektiivin mukaisten tietojen raportoimiseksi EU:n komissiolle sekä jätekuljetusten seurannan ja valvonnan parantamiseksi. Voimassa olevan jäteasetuksen mukaiset tiedot tulee merkitä siirtoasiakirjoihin 1.9.2022 alkaen eli samaan aikaan rekisterin käyttöönoton kanssa.

42 §. *Kunnan jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettavat tiedot kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.* Jäteasetuksen liitteessä 5 määriteltäisiin lietesäiliöiden tyypit. Tästä syystä asetuksen 1 momentin 4 kohtaan lisättäisiin, että saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuksessa tieto lietesäiliön tyypistä annettaisiin liitteen 5 mukaisesti merkittynä ja eriteltynä. Jotta kunnan jätehuoltoviranomainen voisi käyttää siirtoasiakirjojen tiedoista koostuvaa rekisteriä saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennysten seurantaan, tulisi siirtoasiakirjoista saada tieto lietesäiliöstä. Kuntien antamissa jätehuoltomääräyksissä voi olla erilaisia tyhjennysvälejä saostussäiliöiden, pienpuhdistamoiden ja umpisäiliöiden lietteille, kun järjestelmään johdetaan joko käymäläjätevedet tai pelkkiä pesuvesiä.

45 §. *Hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin.* Jätteen kuljettajan tai välittäjän hyväksymistä jätehuoltorekisteriin koskevan hakemuksen sisältövaatimuksia ehdotetaan täsmennettäväksi johtuen jätelakiin tehdyistä hyväksyntä ja merkitsemistä koskevista muutoksista.

Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohta säilyisivät nykyisellään.

Momentin 3 ja 4 kohdasta poistettaisiin tarpeettomana Suomeen sijoittautuneita toiminnanharjoittajia koskeva vaatimus toimittaa jäljennös kaupparekisteriotteesta ja tiedot liikenneluvasta, koska ELY-keskus saisi tarvittavat tiedot Patentti- ja rekisterihallituksen julkisesta rekisteristä ja Liikenne- ja viestintäviraston liikenneasioiden rekisteristä.

Toiminnanharjoittajan ammattitaidon osoittamista koskeva 8 kohta siirrettäisiin 3 kohdaksi.

Momentin 4 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi tieto harjoitettavasta toiminnasta. Tiedolla tarkoitettaisiin sitä, harjoittaako yritys jätteen kuljettamista vai jätteen välittämistä vai molempia. Tieto tarvittaisiin valvontaa ja jätelaisissa säädettyä jätehuoltorekisteriä koskevaa tietopalvelua varten. Hakemuksessa kysytään valvontaa varten myös tietoa siitä, sisältyykö harjoitettavaan toimintaan jätteen kansainvälisiä siirtoja tai sivutuoteasetuksen (EY) N:o 1069/2009 mukaisten eläinperäisten sivutuotteiden kuljetusta tai välitystä. Näitä tietoja ei kuitenkaan julkaista tietopalvelussa. Rekisteröinnistä tehtävä päätös lähetetään tiedoksi Ruokavirastolle, jos toimintaan sisältyy eläinperäisten sivutuotteiden kuljetusta tai välitystä.

Momentin 5 kohta säilyisi nykyisellään, mutta termi kuljetusvälineistö korvattaisiin termillä kuljetuskalusto, jotta termi olisi yhtenäinen jätelain 95 §:n kanssa. Hakemuksessa tulisi osoittaa, että hakijan kuljetuskalusto soveltuisi hakemuksessa esitettyihin jätenimikkeisiin sisältyvien jätteiden kuljetukseen.

Momentin 6 kohdassa säädetään hakemuksessa ilmoitettavista jätteistä ja niitä koskevista tarkemmista tiedoista. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että hakemuksessa ilmoitettaisiin kuljetettavien tai käsiteltäviksi välitettävien jätteiden jätenimikkeet kuusinumeroisilla tunnusnumeroilla varustettuna, jätteen tyyppi ja kuvaus jätelajista liitteen 5 mukaisesti merkittyinä ja eriteltyinä. Näitä tietoja tarvittaisiin valvontaa ja tietopalvelua varten. Kohdasta poistettaisiin tarpeettomana arvio vuosittain kuljetettavasta tai välitettävästä määrästä jätelajeittain. Tietoa on nykyisin käytetty valvontatarkoituksiin ja vakuuden määrän arvioimiseksi, mutta vakuuksista luopumisen vuoksi arviota ei enää tarvitsisi ilmoittaa hakemuksessa. Jätteen kuljettajalla ja jätteen välittäjällä on jätelain mukaan kirjanpitovelvollisuus ja viranomaiset voivat pyytää tietoja vuosittain kuljettavasta tai välitettävästä määrästä, jos tieto on tarpeen valvontaa varten. Tietojen toimittamista ympäristönsuojelulain (527/2014) 222 §:ssä tarkoitettuun tietojärjestelmään on myös voitu edellyttää jätehuoltorekisteröinnistä annettavan päätöksen yhteydessä. Vakuuden asettamista koskeva nykyinen 9 kohta kumottaisiin.

Momentin 7 kohdan mukaan olisi ilmoitettava pääasiallinen toiminta-alue ja muut toiminta-alueet. Tieto toiminta-alueesta olisi tarpeen toiminnan valvonnan järjestämistä varten, vaikka jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan hyväksymispäätöksen nojalla toimintaa saisi harjoittaa koko maan alueella. Tieto toiminta-alueesta olisi keskeinen myös tietopalvelun kannalta, jotta palvelusta voisi etsiä tietyllä alueella toimivaa jätekuljettajaa tai välittäjää.

Momentin 8 kohdan mukaan hakemuksessa tulisi ilmoittaa, edellyttääkö toiminta liikennelupaa. ELY-keskus tarkistaisi Liikenne- ja viestintäviraston rekisteristä, että toiminnanharjoittajalla on tarvittava voimassa oleva liikennelupa, mutta toiminnanharjoittajan tulisi kuitenkin ilmoittaa hakemuksessa, onko sen harjoittama toiminta liikennelupavelvollisuuden piirissä.

Pykälän 2 momentti olisi uusi ja siinä säädettäisiin, mitä tietoja Suomen ulkopuolelle sijoittautuneen hakijan hakemuksessa olisi oltava. Ulkomaisen toiminnanharjoittajan hakemukset toimitetaan jätelain 96 §:n mukaisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Ulkomaisten toiminnanharjoittajien tulisi toimittaa pääosin vastaavat tiedot kuin Suomeen sijoittautuneiden yritysten. Yritys- ja yhteisötunnuksen sijaan kohtaan lisättäisiin maininta siitä vastaavasta ulkomaisesta tunnuksesta. Tieto harjoitettavasta toiminnasta, toiminta-alueesta, kuljetuskalustosta sekä kuljetettavista tai välitettävistä jätteistä tulisi antaa siltä osin kuin toimintaa harjoitetaan Suomessa. Ulkomaisten toimijoiden tulisi antaa lisäksi todistus rekisteröinnistä sijoittautumismaan kaupparekisteriä vastaavaan rekisteriin sekä tieto liikenneluvasta ja luvan myöntäneestä viranomaisesta. Ulkomaisen toiminnanharjoittajan tulisi toimittaa jäljennös paikallisen toimivaltaisen viranomaisen myöntämästä International Transport Forumin kuljetusluvasta (ns. CEMT-lupa) tai Suomen ja toisen valtion

kahdenväliseen sopimukseen perustuvasta kuljetusluvasta. Jäljennöksestä tulisi käydä ilmi myös liikenneluvan voimassaoloaika.

Ulkomaisen toiminnanharjoittajan, joka hakee hyväksymistä jätehuoltorekisteriin, tulisi toimittaa jätelain 95 §:n 3 momentin mukaisesti myös rekisteriote tai vastaava todistus siitä, että toiminnanharjoittajaa ei pidetä jätelain 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla epäluotettavana, jos hakijalla ei ole yhteisön liikennelupaa. Todistuksen tulisi osoittaa toiminnanharjoittajan olevan luotettava.

45 a §. *Vastavuoroista tunnustamista varten toimitettava todistus ja muut tiedot.* Asetukseen lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin tiedoista, jotka hakijan tulisi antaa hakiessaan jätelain 95 a §:ssä tarkoitettua vastavuoroista tunnustamista koskevaa merkintää rekisteriin. Kohta koskee mainitun pykälän mukaisesti vain toiseen EU-valtioon tai ETA-alueelle sijoittautunutta jätteen kuljettajaa. Näiden tulisi toimittaa viranomaiselle paikallisen viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenee, että toiminnanharjoittaja on merkitty toisessa valtiossa jätehuoltorekisteriä vastaavaan rekisteriin. Todistuksesta tulisi käydä ilmi toiminnanharjoittajan nimen ja yhteystietojen sekä yritys- ja yhteisötunnusta vastaavan tunnuksen ja kotipaikan lisäksi tiedot rekisteröinnin tehneestä viranomaisesta ja rekisteröinnin voimassaolosta. Lisäksi EU- tai ETA-alueelle sijoittautuneen jätteen kuljettajan tulisi antaa tiedot kuljetettavien jätteiden jätenimikkeistä, jätteen tyyppistä ja jätelajista liitteen 5 mukaisesti merkittyinä ja eriteltyinä siltä osin kuin toimintaa harjoitetaan Suomessa sekä toiminta-alueista Suomessa. Tiedot olisivat tarpeellisia valvontaa ja tietopalvelua varten.

46 §. *Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen sisältö.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi 45 §:n mukaisten hakemusta koskevien muutosehdotusten mukaisesti. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin yritys- ja yhteisötunnusta vastaava tunnus. Pykälän 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että olennaiset tiedot korvattaisiin viittauksella asetuksen 45 §:n 1 momentin 4–7 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin. Muualle kuin Suomeen sijoittautuneen jätteen välittäjän jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevassa päätöksessä tulisi määrätä, että jätteen välittäjäksi hyväksyminen koskee jätteen sisäisiä siirtoja Suomessa EU:n jätteiden siirroista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 soveltamiskäytännöstä johtuen.

Pykälän 4 kohtaan lisättäisiin uutena kohtana tiedot liikenneluvasta. Liikennelupa lisättiin jätelain muutoksessa uudeksi hyväksymisen edellytykseksi ja näin tiedot luvasta jäisi näkyviin hyväksymisestä annettavaan päätökseen. Päätökseen merkittäisiin liikenneluvasta tarpeelliset tiedot kuten luvan numero, voimassaoloaika ja mahdollisesti luvan myöntänyt viranomainen.

Nykyiset kohdat 4–6 siirtyisivät muuttamattomina kohdiksi 5–7.

47 §. *Jätehuoltorekisteriotteeseen sisällytettävät tiedot.* Pykälään 3 kohtaan lisättäisiin, että jätehuoltorekisteristä annettavassa otteessa tulisi olla tieto vastavuoroista tunnustamista koskevasta merkinnästä.

48 §. *Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin.* Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia ja siinä säädettäisiin selkeyden vuoksi, mitkä keräystoiminnasta tehtävän ilmoituksen tiedot olisi merkittävä jätehuoltorekisteriin. Pykälän 1 momentissa lueteltuihin tietoihin, jotka olisi annettava keräystoimintaa koskevassa ilmoituksessa, lisättäisiin 3 kohtaan tieto keräyspisteen sijainnista.

Nykyinen 3 kohta jaettaisiin 4 ja 5 kohdaksi. Selvitys kerättävien jätteiden lajista ja laadusta muutettaisiin kerättävien jätteiden jätenimikkeiksi. Jätenimikkeet annettaisiin jäteasetuksen liitteessä 3 säädetyin jäteluettelon mukaisesti. Tieto jätenimikkeistä olisi helpompi viedä rekisteriin kuin nykyisen sanamuodon mukainen selvitys jätteiden lajista ja laadusta. Nykyisen 3 kohdan arvio vuosittain kerättävästä määrästä jätelajeittain erotettaisiin erilliseksi 5 kohdaksi, koska arviota ei olisi tarpeen merkitä rekisteriin. Termi jätelajit muutettaisiin jätenimikkeiksi. Voimassa olevat 1 momentin kohdat 5–8 siirrettäisiin sisällöltään muuttumattomina kohdiksi 6–9.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, mitkä ilmoituksessa annetut tiedot olisi merkittävä jätehuoltorekisteriin. Rekisteriin olisi merkittävä 1 momentin 1–4 kohdan tiedot eli toiminnanharjoittajan ja yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot, vastaanottoapaikan sijaintitiedot sekä kerättävien jätteiden jätenimikkeet.

Pykälän nykyinen 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Momenttia vastaava säännös muutosten ilmoittamisesta on jätelain muutoksessa siirretty jätelain 100 §:ään.

Liite 5. Liite 5 annettaisiin kokonaan uutena siihen tehtävien lisäysten vuoksi. Liitteessä 5 toimijoiden tunnistetietoihin lisättäisiin yritys- ja yhteisötunnuksen perään ”tai sitä vastaava tunnus”. Lisäys tarkoittaisi ulkomaisten toimijoiden osalta y-tunnusta vastaavaa tunnusta. Esimerkiksi jätteen kuljetuksissa voi olla osallisena ulkomainen toimija, jolla ei ole kotimaista y-tunnusta.

Lisäksi liitteeseen 5 lisättäisiin siirtoasiakirjaa koskeviin tietoihin, että jätteen siirron alkamis- ja päättymispaikka voidaan ilmaista rakennustunnuksen lisäksi myös kiinteistötunnuksen avulla, jotta säännös olisi yhdenmukaisempi voimassa olevan 42 §:n 1 momentin 1 kohdan tietovaatimusten kanssa. Lisäksi täsmennettäisiin, että kiinteistö- tai rakennustunnus olisi saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta pakollinen tieto. Näin lietteitä koskeva tieto olisi tunnuksen osalta yhdenmukainen jäteasetuksen 42 §:n 1 momentin 4 kohdan kanssa.

Liitteeseen 5 lisättäisiin uutena tietona saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta koskevat tiedot. Kohdassa määriteltäisiin lietesäiliön tyypit. Varsinaisten säiliötyyppien (saostussäiliö, pienpuhdistamo, umpisäiliö) lisäksi tarkennettaisiin, sisältääkö säiliö käymäläjätevettä ja/tai pesuvettä. Mikäli yksikään määritellyistä vaihtoehdoista ei kuvaisi lietesäiliön tyyppiä, tulisi säiliön tyyppi määrittää vapaamuotoisesti, mutta muita vaihtoehtoja vastaavalla tavalla.

6 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2022, jolloin tulisi voimaan 40 §:n 3 momentin säännös siitä, mitkä tiedot tulisi toimittaa siirtoasiakirjojen tiedot sisältävään rekisteriin. Asetuksen 40 §:n 2 momentti, 42, 45, 45 a sekä 46–48 § tulisivat kuitenkin voimaan 1.1.2023.

Siirtymäaika 40 §:n 2 momentin ja 42 §:n osalta olisi ensi vuoden alkuun, jotta toimijat ja viranomaiset ehtivät tehdä tarvittavat lietekuljetuksia koskevat muutokset tietojärjestelmiinsä.

Jätelain muutoksessa jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2023. Vastaavasti asetuksen 45, 45 a, 46–48 § tulisivat voimaan 1.1.2023.